

OBSAH

O AUTORECH	11
PŘEDMLUVA	15
1. KOGNITIVNÍ DEFICIT U EPILEPSIE	17
<i>(Jan Preiss)</i>	
1.1 Klasifikace záchvatových poruch	18
1.2 Zahraniční a české neuropsychologické studie	21
1.2.1 Intelektové výkony a kognitivní deteriorace u epilepsie	21
1.2.2 Proměnné ve vztahu k záchvatům a kognitivní výkonnost	22
1.2.3 Neuropsychologické dopady typu epilepsie a etiologických faktorů	23
1.2.4 Vliv EEG abnormalit na neuropsychologickou výkonnost	26
1.2.5 Výzkum neuropsychologických metod	27
1.2.6 Neurochirurgická operace pro epilepsii a neuropsychologický stav	28
1.2.7 Schopnost neuropsychologických metod pomáhat řešit obtížné klinické otázky	30
1.3 Prevalence	31
1.4 Hlavní domény měřených kognitivních funkcí	32
1.4.1 Paměť a učení	32
1.4.2 Věk v době začátku nemoci a trvání nemoci	35
1.4.3 Záchvaty a jejich frekvence	35
1.4.4 Pozornost	35
1.4.5 Řeč	35
1.4.6 Exekutivní funkce	36
1.4.7 Vizuelní percepce	37
1.4.8 Neverbální auditorní percepce	37
1.4.9 Motorika	37
1.5 Měření	38
1.6 Průběh kognitivního deficitu	40
1.6.1 Longitudinální sledování	41
1.6.2 Otázka demence	42
1.6.3 Vliv záchvatů	42
1.6.4 Sledování řady současně působících faktorů	42
1.6.5 Vlivy neurochirurgické operace	50
1.6.6 Predikce výsledků operace	54
1.7 Výsledky zobrazovacích metod	60

1.8	Návrh typizovaného vyšetření kognitivních funkcí	63
1.8.1	Vyšetření mimo specializovaná epileptologická centra	63
1.8.2	Vyšetření na pracovištích specializovaných na epileptologii a neurochirurgii	64
1.9	Rehabilitace a psychoterapie u nemocných epilepsií	66
1.10	Invalidita	69
1.11	Závěr	70
1.12	Klíčová slova	73
	Literatura	74

2. KOGNITIVNÍ DEFICIT U TRAUMATICKÉHO POŠKOZENÍ MOZKU . . . 87

(Petr Kulišťák)

2.1	Postavení neuropsychologie v léčbě poškození mozku	88
2.2	Epidemiologie mozkových traumat	89
2.3	Klasifikace poškození mozku	91
2.4	Stručný přehled některých výzkumů	95
2.5	Problematika chybné diagnózy u mírných poškození mozku	96
2.6	Neuropsychologické hodnocení osoby s poškozením mozku	97
2.6.1	Interview s pacientem	100
2.6.2	Formální testování	102
2.6.3	Diagnostický přínos testů u lehkého poškození hlavy a mozku	105
2.6.4	Průběh kognitivního deficitu při poškození hlavy a mozku	107
2.6.5	Využití zobrazovacích metod	108
2.7	Návrh neuropsychologického vyšetření pacientů po úrazovém poškození mozku	110
2.8	Psychosociální následky traumatického poškození hlavy	114
2.9	Závěr	117
2.10	Klíčová slova	118
	Literatura	119

3. KOGNITIVNÍ DEFICIT U ALZHEIMEROVY DEMENCE 123

(Zuzana Fanfrdlová)

	Úvod do problematiky	124
3.1	Klasifikace, diagnostická kritéria	126
3.2	Patogeneze Alzheimerovy choroby	129
3.3	Epidemiologie a rizikové faktory	132
3.4	Výzkumné studie	133
3.5	Zobrazovací metody	138
3.6	Průběh a charakter kognitivního deficitu	140
3.7	Hlavní domény měřených kognitivních schopností	144
3.8	Testové metody	155
3.9	Návrh typizovaného vyšetření	160
3.10	Terapie a rehabilitace	162
3.10.1	Farmakologická léčba	162
3.10.2	Rehabilitace, psychoterapie	163
3.11	Invalidita	166

3.12 Závěr	168
3.13 Klíčová slova	170
Literatura	171

4. KOGNITIVNÍ DEFICIT U VASKULÁRNÍ DEMENCE 177

(Sabina Telecká)

4.1 Diagnostická kritéria	178
4.2 Klasifikace vaskulárních demencí a výzkumné studie	181
4.2.1 Klasifikace vaskulárních demencí	181
4.2.2 Zahraniční studie na téma vaskulární demence	182
4.2.3 Výzkum vaskulární demence v České republice	185
4.3 Prevalence a rizikové faktory	186
4.3.1 Prevalence	186
4.3.2 Rizikové faktory	187
4.4 Invalidita, mortalita	188
4.5 Zobrazovací metody	188
4.6 Průběh kognitivního deficitu	190
4.7 Hlavní domény měřených kognitivních funkcí	191
4.8 Testové metody	191
4.9 Návrh typizovaného vyšetření	197
4.9.1 Deteriorace kognitivních schopností	197
4.9.2 Diferenciální diagnostika vaskulární demence a Alzheimerovy nemoci	198
4.9.3 Studie	198
4.10 Terapie a rehabilitace	199
4.10.1 Farmakoterapie	199
4.10.2 Rehabilitace	200
4.11 Závěr	202
4.12 Klíčová slova	203
Literatura	204

5. KOGNITIVNÍ DEFICIT U HYDROCEFALU 209

(Markéta Mohaplová)

Úvod do problematiky	209
5.1 Definice, klasifikace	210
5.2 Neuropsychologické studie	213
5.3 Prevalence	216
5.4 Hlavní domény měřených kognitivních funkcí	217
5.5 Měření	219
5.6 Průběh kognitivního deficitu	223
5.7 Diferenciální diagnostika	225
5.8 Výsledky zobrazovacích metod	230
5.9 Návrh typizovaného vyšetření kognitivních funkcí	232
5.10 Rehabilitace a psychoterapie kognitivního deficitu	234
5.11 Invalidita	235
5.12 Závěr	236

5.13 Klíčová slova	237
Literatura	238

6. KOGNITIVNÍ DEFICIT U PARKINSONOVY NEMOCI 241

(*Evžen Růžička, Olga Nováková a Nataša Špačková*)

Úvod do problematiky	241
6.1 Psychické změny a jejich mechanismy u Parkinsonovy nemoci	243
6.1.1 Exekutivní funkce a pozornostní procesy	243
6.1.2 Paměť a učení	244
6.1.3 Zrakově-prostorové funkce	245
6.1.4 Řeč a jazyk	245
6.1.5 Specificita demence	246
6.1.6 Další psychické projevy	246
6.1.7 Mechanismy psychických změn u PN a úloha systému bazálních ganglií při regulaci kognitivních funkcí	249
6.2 Prevalence kognitivní dysfunkce u Parkinsonovy nemoci	250
6.3 Hlavní domény kognitivních funkcí a jejich měření	250
6.3.1 Exekutivní funkce	250
6.3.2 Zrakově-prostorové funkce	252
6.3.3 Paměť	253
6.3.4 Řečové funkce	253
6.3.5 Demence u PN	254
6.4 Průběh kognitivního deficitu, faktory ovlivňující jeho vývoj a tíži	255
6.5 Zobrazovací metody	257
6.6 Neuropsychologické vyšetření u Parkinsonovy nemoci	258
6.6.1 Indikace vyšetření	258
6.6.2 Vyšetření globálního kognitivního deficitu	259
6.6.3 Projevy a hodnocení deprese a úzkosti	260
6.6.4 Vyšetření dílčích kognitivních deficitů u PN	261
6.6.5 Zvláštnosti a úskalí neuropsychologického vyšetření	262
6.7 Prevence, rehabilitace a psychoterapie psychických poruch	263
6.8 Pracovní schopnost a invalidita	263
6.9 Závěr	264
6.10 Klíčová slova	264
Literatura	265

7. KOGNITIVNÍ DEFICIT U HUNTINGTONOVY NEMOCI 271

(*Jan Roth, Jiří Klempíř a Nataša Špačková*)

Úvod do problematiky	272
7.1 Patofyziologické podklady vzniku mentálních poruch u HN	273
7.2 Hlavní domény postižených psychických funkcí	274
7.2.1 Poruchy osobnosti a chování	275
7.2.2 Afektivní poruchy	276
7.2.3 Úzkostné poruchy	276
7.2.4 Psychotická symptomatika	277
7.2.5 Izolované kognitivní deficity a demence	277

7.3	Hlavní neuropsychologické studie	282
7.3.1	Psychiatrické projevy	282
7.3.2	Kognitivní projevy	283
7.4	Výskyt, prevalence, incidence	284
7.5	Měření	284
7.5.1	Měření kognitivních funkcí	284
7.5.2	Měření behaviorálních poruch	286
7.6	Průběh neuropsychologického postižení	287
7.7	Výsledky zobrazovacích metod	288
7.7.1	Struktura	288
7.7.2	Funkce	288
7.8	Návrh typizovaného neuropsychologického vyšetření	289
7.9	Rehabilitace a psychoterapie kognitivního deficitu	289
7.10	Invalidita	291
7.11	Problematika osob v riziku	291
7.11.1	Dopady presymptomatického testu	291
7.11.2	Preklinické neuropsychologické markery nositelů mutace	292
7.12	Problematika pečovatелů	292
7.13	Závěr	293
7.14	Klíčová slova	293
	Literatura	294

8. KOGNITIVNÍ DEFICIT U ROZTROUŠENÉ SKLERÓZY MOZKOMÍŠNÍ . 303

(Alena Javůrková)

Úvod do problematiky	304
8.1 Prevalence	305
8.2 Terapie RS	307
8.3 Neuropsychologické vyšetření kognitivních funkcí u RS	308
8.3.1 Intelektové schopnosti	309
8.3.2 Vizuomotorika, zrakově-prostorové schopnosti a pozornost	310
8.3.3 Paměť a učení	311
8.3.4 Verbální schopnosti a exekutivní funkce	312
8.3.5 Osobnost a psychosociální chování	313
8.4 Průběh kognitivního deficitu	315
8.5 Výsledky zobrazovacích metod	318
8.6 Návrh typizovaného vyšetření kognitivních funkcí	319
8.7 Neuropsychologická rehabilitace a psychoterapie kognitivního deficitu	320
8.8 Invalidita	321
8.9 Závěr	324
8.10 Klíčová slova	325
Literatura	326
Přílohy	328

9. MODEL NEUROPSYCHOLOGICKÉ REHABILITACE PO ÚRAZECH HLAVY	331
<i>(Petr Kulišťák)</i>	
9.1 Rehabilitační tým	332
9.2 Počítačem asistovaná neurokognitivní rehabilitace	335
9.3 Skupiny pacientů a doprovodných osob	335
9.4 Mozkové trauma jako „léčebný prostředek“	337
9.5 Závěr	337
Literatura	338
10. ERGOTERAPIE U PACIENTŮ S POŠKOZENÍM MOZKU	341
<i>(Mária Krivošíková)</i>	
Úvod do problematiky	341
10.1 Ergoterapie v rehabilitaci kognitivních poruch	341
10.1.1 Kognitivní poruchy v denním životě	342
10.1.2 Ergoterapeutické vyšetřovací postupy u pacientů s poškozením mozku	343
10.1.3 Ergoterapeutické přístupy v terapii kognitivních poruch	344
10.1.4 Poškození mozku a paměť	346
10.2 Závěr	346
Literatura	347
Přílohy	349
SEZNAM ZKRATEK	355
REJSTŘÍK	359